

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudkyň Michaely Bejčkové a Daniely Zemanové v právní věci žalobců: **a) O. P., b) M. P.**, zast. JUDr. Petrem Veselým, advokátem se sídlem Nerudova 348, Kadaň, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na poříčním právu 1, Praha 2, ve věci ochrany před nečinností žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 9. 2017, čj. 22 A 62/2017-46,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobci usilují o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení. Rozhodnutí, kterým žalovaný dne 20. 5. 2014 jako odvolací orgán potvrdil, že žalobci nebudou do evidence zařazeni, zrušil Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 13. 10. 2016. V navazujícím (novém odvolacím) řízení nebyli žalobci úspěšní se svou žádostí o ochranu před nečinností ze dne 22. 2. 2017, a proto dne 27. 3. 2017 podali u krajského soudu žalobu na ochranu před nečinností správního orgánu.

[2] Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 7. 9. 2017. Na řízení o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení se nevztahují ustanovení správního řádu o lhůtách pro vydání rozhodnutí; správní orgán v tomto druhu řízení tak musí dbát jen obecné zásady rychlosti správního řízení. Tato zásada podle krajského soudu nebyla

porušena – žalovaný v řízení konal potřebné úkony v přiměřených lhůtách a nedopustil se neodůvodněných průtahů. Ač šlo o odvolací řízení, bylo třeba doplnit dokazování a aktualizovat podklady. O součinnost byly požádány i subjekty od žalovaného odlišné, na rychlost jejichž postupu neměl žalovaný vliv. Příklad žalobců je velmi specifický s ohledem na jejich zdravotní postižení, což s sebou nese i časově náročnější posuzování věci.

II. Kasační stížnost žalobců a vyjádření žalovaného

[3] Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) mají za to, že otázka nečinnosti byla nesprávně právně posouzena [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Sám žalovaný uvedl, že první úkon vůči stěžovatelům učinil až dne 8. 3. 2017 (tomu předcházela jen interní žádost ze dne 13. 2. 2017). Stěžovatelé sdělili požadované údaje dne 4. 4. 2017, žalovaný se však obrátil na jejich lékaře až dne 16. 5. 2017. K dalším průtahům dochází nyní, neboť již dne 8. 8. 2017 vyzval žalovaný stěžovatele, aby se vyjádřili k podkladům rozhodnutí, do současné doby však nerozhodl.

[4] Stěžovatelé chápou, že tento typ řízení je specifický, stále jde ale o řízení správní a jeho účastníci požívají ochrany zaručené správním právem. Specifická povaha řízení nemůže znamenat, že jeho délka nepodléhá soudnímu přezkumu: tak by se totiž mohlo stát, že by žalovaný mohl rozhodovat ve zcela libovolných lhůtách. Stěžovatelé upozorňují na to, že od podání jejich žádosti o zařazení do evidence osob vhodných stát se osvojiteli již uplynulo pět let. Navrhli proto, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný setrval na tom, že není nečinný, a navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Podle § 64 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, *pro vydání rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů* (§ 22 odst. 5 a 6, § 25 odst. 3) *neplatí ustanovení správního řádu o lhůtách pro vydání rozhodnutí*. Stěžovatelé toto pravidlo nezpochybňují, ani vlastně nereagují na úvahy krajského soudu. Obsah jejich kasační stížnosti je převážně převzat z repliky k vyjádření žalovaného, kterou ve svém rozsudku hodnotil již krajský soud.

[8] Nejvyšší správní soud proto k rozsudku krajského soudu jen stručně dodává, že i když stěžovatelé subjektivně vnímají celý (dosud pětiletý) proces zařazení do evidence žadatelů o osvojení jako zdlouhavý, úkolem správních soudů v této věci je pouze zhodnotit, zda se žalovaný dopustil nečinnosti v řízení navazujícím na rušící rozsudek krajského soudu ze dne 13. 10. 2016 (který nabyl právní moci dne 14. 12. 2016).

[9] Krajský soud na základě správního spisu zjistil, že žalovaný v průběhu roku 2017 (každý měsíc počínaje březnem 2017) činil procesní úkony, byl se stěžovateli v kontaktu,

pokračování

obracel se na další osoby (lékaře stěžovatelů, správní orgány) se žádostí o podklady a dožádal i sociální šetření v domácnosti stěžovatelů; o průtazích proto nemůže být řeč.

[10] S tímto závěrem se NSS ztotožňuje. Je pochopitelné, že stěžovatelé by si přáli co nejrychlejší řízení; toto jejich přání se však neopírá o žádný konkrétní zákonný příkaz v podobě lhůty, kterou by žalovaný musel dodržet. Jak žalovaný, tak krajský soud vysvětlili zvláštní povahu tohoto řízení, které je vlastně určitou formou sociální práce. S ohledem na to správní soud v řízení o ochraně před nečinností správního orgánu může zkoumat pouze to, zda se správní orgán vůči účastníkům zcela neodmlčel, zda neodkládá potřebné úkony, zda neignoruje jejich případné podněty – tedy zda pouze nepředstírá řádné vedení řízení a zda svévolně neotáčí s vydáním rozhodnutí. Nic takového však ze spisu zjistit nelze, a nečinnost ve smyslu § 79 s. ř. s. rozhodně nemůže být založena jen na přesvědčení stěžovatelů, podle něž žalovaný měl a mohl postupovat rychleji.

[11] Protože v tomto typu řízení není stanovena žádná lhůta pro rozhodnutí, upozorňuje NSS na § 80 odst. 1 s. ř. s., podle něž lze v takovém případě podat žalobu proti nečinnosti ve lhůtě *jednoho roku ode dne, kdy žalobce vůči správnímu orgánu nebo správní orgán vůči žalobci učinil poslední úkon*. Zákonnou lhůtu lze jistě využít během celého jejího trvání a není třeba čekat až na její samotný závěr. To, že zákon stanovil lhůtu jednoho roku od posledního úkonu, však minimálně naznačuje, že domáhat se ochrany před nečinností příliš brzy nebude obvykle účelné, zejména v situaci, kdy správní orgán v řízení koná a v době podání žaloby teprve shromažďuje další podklady, které bude později muset hodnotit.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[13] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměli úspěch; žalovanému v řízení nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. února 2018

Zdeněk Kühn
předseda senátu